כְּפוֹגֵם וּמַטִּיל דְּפִי בָּרִאשׁוֹן) שֶׁל רִאשׁוֹן, אֲבָל (יח) שְׁלֹשָׁה גְּבָרֵי בִּשְׁלֹשָׁה (ד) סְפָרִים, כְּגוֹן רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת (יט) שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, (כ) לַיְּקֵא מִשּׁוּם (ה) פְּגָם:

קמה דִּינֵי הַמְתַרְגְּמִין. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [א]בִּימֵי חַכְמֵי הַגְּמָרָא הָיוּ (א) נוֹהֲגִים לְתַרְגֵּם כְּדֵי שֶׁיְּבִינוּ הָעָם. אֵין (ו) הַקּוֹרֵא רַשַּׁאי לְקְרוֹת לַמְתַרְגְּמָן יוֹתֵר מִפָּסוּק אֶחָד, וְאֵין הַמְתַרְגֵּם רַשַּׁאי לְתַרְגֵּם עַד שֶׁיִּכְלֶה הַפָּסוּק מִפִּי הַקּוֹרֵא, וְאֵין הַקּוֹרֵא רַשַּׁאי לְקְרוֹת פָּסוּק אַחַר עַד שֶׁיִּכְלֶה הַתַּרְגּוּם (ב) מִפִּי הַמְתַרְגֵּם, וְאֵין הַקּוֹרֵא רַשַּׁאי (ג) לְהַגְבִּיהַּ קוֹלוֹ יוֹתֵר מֵהַמְתַרְגֵּם, וְלֹא הַמְתַרְגֵּם יוֹתֵר מֵהַקּוֹרֵא, וְאֵין הַקּוֹרֵא רַשַּׁאי לְסַיֵּעַ לַמְתַרְגֵּם, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ תַּרְגּוּם כָּתוּב בַּתּוֹרָה: ב [ב]קָטָן מְתַרְגֵּם עַל יְדֵי גָּדוֹל, אֲבָל אֵינוֹ כָּבוֹד לְגָדוֹל שֶׁיְּתַרְגֵּם עַל יְדֵי קָטָן: ג [ג]הָאִידָּנָא לֹא נָהֲגוּ לְתַרְגֵּם, מִשּׁוּם דְּמַה תּוֹעֶלֶת בַּתַּרְגּוּם כֵּיוָן (ד) שֶׁאֵין מְבִינִים אוֹתוֹ:

א מְגִלָּה כ״ג (ע״ב).
ב שָׁם. ג תּוֹסֹפוֹת בְּמְגִלָּה שָׁם (ד״ה לא) וַהֲבִיאָם הַשּׁוּר׳.

קמו שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בִּשְׁעַת הַקְּרִיאָה. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]אָסוּר לָצֵאת וּלְהַנִּיחַ סֵפֶר תּוֹרָה * כְּשֶׁהוּא פָּתוּחַ, (ב) * אֲבָל בֵּין גַּבְרָא (ו) לְגַבְרָא, (ג) * שַׁפִּיר דָּמֵי:
ב (ד) [ב]כֵּיוָן שֶׁהַתְּחִיל הַקּוֹרֵא לִקְרוֹת בְּסֵפֶר תּוֹרָה אָסוּר לְסַפֵּר (ה) אֲפִלּוּ (ז) בְּדִבְרֵי תּוֹרָה (ו) אֲפִלּוּ בֵּין גַּבְרָא

א בְּרָכוֹת ח׳ (ע״א). ב סוֹטָה ל״ט (ע״א).

בַּאֵר הַיטֵב

הַגְּדוֹלָה (הגב״י) וּפְרֵי חָדָשׁ. וּבְמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) כָּתַב בְּשֵׁם הַכְּסָף מִשְׁנֶה אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן אֶחָד, וְטָעוּת סוֹפֵר הוּא, וְהַבַּאר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי לֹא הִרְגִּישׁ בָּזֶה: (ז) סְפָרִים. מִשְּׁמַע דְּהָרִאשׁוֹן אָסוּר לִקְרוֹת בַּסֵּפֶר תּוֹרָה הַשְּׁלִישִׁי. בַּ״ח (ס״ב), וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) מַתִּיר עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן סִימָן רפ״ב (ס״ה): (ה) פְּגָם. אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן אֶחָד. פְּרִי חָדָשׁ עַיֵּן שָׁם. מִי שֶׁשָּׁנָה מִצָּוָה לְשָׁנָה וּמַת בְּאֶמְצַע הַשָּׁנָה, חַיָּבִים הַיּוֹרְשִׁים לְשַׁלֵּם דְּמֵי הַמִּצְוָה אוֹ יִמְכְּרוּ וּמַה שֶּׁיִּתְיַקֵּר יַשְׁלִימוּ לְהַקָּהָל, וְאִם יִמְכְּרוּ בְּיוֹתֵר, הָרֶוַח לִיוֹרְשִׁים. [שְׁיָרִי]

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּשָׁנֵי עִנְיָנִים, כְּגוֹן בְּשַׁבָּת רֹאשׁ חֹדֶשׁ אוֹ בְּיוֹם טוֹב, דְּדִינָא הוּא שֶׁקּוֹרִין לְמַפְטִיר בְּסֵפֶר אַחֵר הַנְּגְלָל מִכְּבָר וּמוּכָן לְאוֹתוֹ מָקוֹם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לִגְלֹל בְּצִבּוּר אֶת הַסֵּפֶר רִאשׁוֹן וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ג׳, אֵין לִקְרוֹת לְמִי שֶׁעָלָה בְּאַחֲרוֹנָה שֶׁיַּעֲלֶה הוּא גַּם כֵּן לְמַפְטִיר בַּסֵּפֶר הַשֵּׁנִי אֲפִלּוּ אֵין שָׁם אַחֵר שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר, דְּנִרְאֶה כְּמַטִּיל דְּפִי בְּסֵפֶר תּוֹרָה רִאשׁוֹנָה מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲסֵרָה אוֹ שְׁאָר פְּסוּל, אֶלָּא יִגְלְלוּ הַסֵּפֶר תּוֹרָה רִאשׁוֹנָה עַד שֶׁיַּגִּיעוּ לְשָׁם. וְאִם יִרְצוּ לִקְרוֹת לְמַפְטִיר מֵהַקְּרוּאִים שֶׁקָּדַם הָאַחֲרוֹן, א]הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) מַתִּיר, דְּאֵין שַׁיָּךְ פְּגָם אֶלָּא כְּשֶׁקּוֹרֵא בִּשְׁנֵיהֶם זֶה אַחַר זֶה, דְּיֹאמְרוּ לָמָּה לֹא קָרָא בָּרִאשׁוֹן אֶלָּא שֶׁחָסַר הַפָּרָשָׁה בּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁהִפְסִיק בֵּינְתַיִם בְּאִישׁ אַחֵר, הֲרֵי לֹהּ עַתָּה קְרוֹאָה מֻחָלֶשׁ, וְהַב״ח (ס״ב) אוֹסֵר וְכֵן מְצַדֵּד הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ד) לְדִינָא, מִטַּעַם דְּאַמַּתַּי יֹאמְרוּ דְּנוֹדָע עַתָּה פְּסוּלוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר רִאשׁוֹן וּלְכָךְ קָרָא בְּאַחֶרֶת. וְאַף בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה, מְצַדֵּד הָאֲלִיָּה רַבָּה דְּיֵשׁ לְהַקֵּל בָּזֶה כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּמַתִּיר לְקְרוֹת לַחֲתָן בְּרִאשִׁית מִי שֶׁעָלָה כְּבָר בְּסֵפֶר תּוֹרָה רִאשׁוֹנָה, מַחֲמַת דְּיֵשׁ לוֹ עוֹד סְנִיפִים לְהַתִּיר שָׁם: (יח) שְׁלֹשָׁה גְּבָרֵי בִּשְׁלֹשָׁה סְפָרִים. וְהוּא הַדִּין (מו) תְּרֵי גַּבְרֵי בִּתְרֵי סְפָרִים. וְאִם יִרְצֶה הָרִאשׁוֹן מֵהַשְּׁלֹשָׁה לִקְרוֹת בְּסֵפֶר תּוֹרָה שְׁלִישִׁית לְמַפְטִיר, תָּלְיָא בְּפְלֻגְתַּת הַב״ח וּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁכָּתַבְתִּי מִתְּחִלָּה (ס״ק יז): (יט) שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת. שֶׁאֶחָד קוֹרֵא בְּעִנְיָנוֹ שֶׁל יוֹם וְהַשֵּׁנִי בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְהַשְּׁלִישִׁי בְּשֶׁל חֲנֻכָּה לְמַפְטִיר: (כ) לַיְּקֵא מִשּׁוּם פְּגָם. אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן אֶחָד [פְּרִי חָדָשׁ], וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ט):

א (א) נוֹהֲגִים לְתַרְגֵּם. בִּלְשׁוֹן תַּרְגּוּם, כִּי לְשׁוֹנָם הָיָה אֲרָמִית: (ב) מִפִּי הַמְתַרְגֵּם. וְהַכֹּל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבְּלוּ הַצִּבּוּר וְיוּכְלוּ לִשְׁמֹעַ כָּל הַפָּרָשָׁה כְּכָתְבָהּ מִפִּי הַקּוֹרֵא, וְאַחַר כָּךְ יָבִינוּ כָּל פְּרוּשָׁהּ מִפִּי הַמְתַרְגֵּם [לְבוּשׁ]: (ג) לְהַגְבִּיהַּ קוֹלוֹ. דִּכְתִיב (שמות יט יט) ׳מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׳, וְהַאי בְּקוֹל הַיְנוּ בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה [גְּמָרָא (ברכות מה.)]: ג (ד) שֶׁאֵין מְבִינִים אוֹתוֹ. וְאֵין לוֹמַר נִלְמַד מֵהֶם לְפָרֵשׁ גַּם אֲנַחְנוּ לָעָם בְּלָשׁוֹן שֶׁיְּבִינוּ, דְּשָׁאנֵי תַּרְגּוּם שֶׁנִּתְקַן בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ [טוּר]. וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים סק״א) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם תַּשְׁבֵּ״ץ (ח״ג סי׳ קכא) שֶׁגַּם עַתָּה רְשׁוּת לְתַרְגֵּם בִּלְשׁוֹן תַּרְגּוּם אַף שֶׁאֵין מְבִינִים אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁנִּתְקַן בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אֶלָּא שֶׁאֵין הַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב:

א (א) אָסוּר לָצֵאת וְכוּ׳. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (ישעיה א כח) ׳וְעֹזְבֵי ה׳ יִכְלוּ׳ (ו) וּמְתַרְגְּמִינַן וְדִשְׁבְּקוּ אוֹרָיְתָא דַּיְיָ יִשְׁתַּצּוֹן. (ב) וַאֲפִלּוּ אֵיכָא עֲשָׂרָה דְּצַיְתֵי תּוֹרָה זוּלָתוֹ, (ג) וְגַם הוּא כְּבָר שָׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה בַּעֲשָׂרָה, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר: (ב) אֲבָל בֵּין גַּבְרָא לְגַבְרָא. וְהוּא (ז) כְּשֶׁנִּשְׁאֲרוּ עֲשָׂרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת: (ג) שַׁפִּיר דָּמֵי. וְהַיְנוּ (ה) כְּשֶׁכְּבָר שָׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה אוֹ שֶׁדַּעְתּוֹ לָבוֹא מִיָּד, וְגַם זֶה אֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם כְּשֶׁהוּא (ו) לְצָרֶךְ גָּדוֹל: ב (ד) כֵּיוָן שֶׁהַתְחִיל. סְתָם לְמַפְטִיר בְּסֵפֶר אַחֵר. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) מְצַדֵּד לוֹמַר דְּמִשְּׁעָה שֶׁפָּתְחוּ הַסֵּפֶר תּוֹרָה כְּדֵי לְבָרֵךְ אָסוּר לְסַפֵּר. וְכֵן לְפָרֵשׁ דְּבַר תּוֹרָה אוֹ לְהוֹרוֹת הוֹרָאָה לְאָדָם שֶׁשּׁוֹאֵל (ז) אָסוּר, (מ) וּלְאַפְרוּשֵׁי מֵאִסּוּרָא מַהַר לוֹמַר בְּרָכָה קְצָרָה, אִם אִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִישׁ עַל יְדֵי רְמִיזָה: (ו) אֲפִלּוּ בֵּין גַּבְרָא לְגַבְרָא. שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ

בַּאוּר הַלָּכָה

א * כְּשֶׁהוּא פָּתוּחַ. מִלְּשׁוֹן זֶה מֻשְׁמָע דְּאֲפִלּוּ לֹא הִתְחִילוּ עֲדַיִן לִקְרוֹת אָסוּר מִטַּעַם שֶׁכְּבָר נִפְתַּח הַסֵּפֶר, וְאַף דִּכְטָעִיף ב׳ סְתָם הַמְחַבֵּר כְּהָרַמְבַּ״ם (תפילה פי״ב ה״ט) דְּדַוְקָא כְּשֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת אָסוּר, הָכָא לְעִנְיָן לָצֵאת חָמִיר טְפֵי, וְאַף דִּלְעִנְיָן בֵּין גִּבְרֵי לְגִבְרֵי חָמִיר שָׁם מֵהָכָא, דְּהָכָא שְׁרֵי וְהָתָם אָסוּר, לְעִנְיָן לָצֵאת כְּשֶׁהִיא פְּתוּחָה חָמִיר הָכָא מֵהָתָם, אֲבָל מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם) מֻשְׁמָע דְּהָכָא גַּם כֵּן אֵינוֹ אָסוּר רַק כְּשֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת, אֲמָנָם לְפִי מָה שֶׁמְּצַדֵּד הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְכֵן מֻשְׁמָע מַהַגְּרַ״א דְּשָׁם גַּם כֵּן אָסוּר תֵּכֶף מִשֶּׁנִּפְתַּח, אִם כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ בְּהַדְאֵי אֵין לְהַקֵּל:

* אֲבָל בֵּין גַּבְרָא לְגַבְרָא. עַיֵּן בְּתִשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק ג׳ סִימָן צ״ח שֶׁכָּתַב דְּזֹאת אוֹמֶרֶת הַדָּבָר בְּאַקְרֵי בְּעִלְמָא, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשִׂין זֶה תַּדִּיר נִרְאֶה פָּרוּשׁ עַל תּוֹרָה וְכִמְעַט שֶׁאֲנִי אוֹמֵר שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר ׳וְעֹזְבֵי ה׳ יִכְלוּ׳ (ישעיה א כח) חַס וְשָׁלוֹם, עַיֵּן שָׁם:

* שַׁפִּיר דָּמֵי. עַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ (סק״א) שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דְּמִשָּׁעָה שֶׁגָּמַר הַקְּרִיאָה אֲפִלּוּ לֹא בֵּרַךְ עֲדַיִן בִּרְכַּת אֲשֶׁר נָתַן יָכוֹל לָצֵאת, וּבְסֵפֶר מִשֶּׁה יְהוּדָה (סק״ב) חוֹלֵק

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מו) דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים:
א (ו) תַּשְׁבֵּ״ץ (ח״ג סי׳ צנז): (כ) פְּרִישָׁה (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ג) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג) וְדַעֲשֶׂק אֱלִיעֶזֶר (סק״א): (ד) אַחֲרוֹנִים: (ה) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ז) פְּרִי מְגַדִּים [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד)]: (ח) שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ד סי״א) וְדָרְךְ הַחַיִּים (הנהגת הקהל בשעת קריאה ס״ג):

ב (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): בְּשֵׁם הָרִי״ף (ברכות ד׳), וְהַטַּעַם דְּהָא יָכוֹל לְהוֹרוֹת אַחַר כָּךְ [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד)]: (ט) שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ד סי״א) וְדָרְךְ הַחַיִּים (הנהגת הקהל בשעת קריאה ס״ג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סי׳ סט ס״ח) כתב כדעת המג״א.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כח: הִלְכוֹת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה סִימָן קמו

ג הַרַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' רי). ד רַשִׁ"י שָׁם. ה בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות צרכי ציבור). ו הָרִי"ף שָׁם (ברכות ד.) וַהֲבִיאוֹ הַשּׁוּר. ז תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ד"ה רב). ח מָרְדְּכַי (שם פ"א סי' יט) וְהַגָּהוֹת אֲשֶׁרִי (שם פ"א סי' ז) וּמִנְהַג רַבֵּי יְהוּדָה חָסִיד. ט תּוֹסְפוֹת רִי"ד פֶּרֶק (ג') [ב'] דְּמְגִלָּה (יז: ד"ה כל) וְהָרא"ש (שם פ"ו סי' כ) (וְהַסְּמַ"ק) [וְהַסְּמַ"ק] (מצוה קמז).

(ג) לְגַבְרָא, [ג]וַאֲפִלּוּ (ז) אִם הַשְּׁלִים הוּא הַפָּרָשָׁה, (ח) * וְיֵשׁ מַתִּירִים [ד]לִגְרֹס (פְּרוּשׁ, לִלְמֹד) בְּלַחַשׁ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם יֵשׁ עֲשָׂרָה [ה]דְּצָיְתֵי (פְּרוּשׁ, הַמְּשִׁימִין לִבָּם) לַסֵּפֶר תּוֹרָה, מֻתָּר לְסַפֵּר (בְּדִבְרֵי תּוֹרָה) (בית יוסף (ד"ה גרסינן בפרק ומלמדין) בשם מהר"י אבוהב), [ו]וְיֵשׁ מַתִּירִים (ט) לְמִי שֶׁתּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ. [ז]וְיֵשׁ מַתִּירִים (י) לְמִי שֶׁקָּדַם שֶׁנִּפְתַּח סֵפֶר תּוֹרָה מַחֲזִיר פָּנָיו וּמַרְאֶה עַצְמוֹ שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ סֵפֶר תּוֹרָה אֶלָּא לִקְרוֹת, וּמַתְחִיל לִקְרוֹת. * [ח]וְלִקְרוֹת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם בְּשָׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, (ז) (יא) שָׁרִי. (יב) [ט]וְכָל זֶה אֵינוֹ עִנְיָן לְפָרָשַׁת זָכוֹר (יג) וּפָרָשַׁת פָּרָה, שֶׁהַם בַּעֲשָׂרָה

בֵּאוּר הַלָּכָה

עַל זֶה, דְּהַבְּרָכָה שֶׁיִּכָּא לְהַקְּרִיאָה וַחֲשִׁיבָא כְּוָתָהּ עַיֵּן שָׁם:

ב * וְיֵשׁ מַתִּירִים לִגְרֹס בְּלַחַשׁ. שִׁיטָה זוֹ הִיא שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (ברכות ח. ד"ה רב) וְהָרא"ש (שם פ"א סי' ז), אֶמְנָם בָּאֱמֶת שִׁיטָה זוֹ תְּמוּהָ לְכָאוֹרָה מֵאַד דְּמֵאי מְהָנֵי שִׁיגְרֹס בְּלַחַשׁ, שֶׁלֹּא יִבָּשֵׁל שְׁאָרֵי הַשּׁוֹמְעִים קְרִיאַת הַתּוֹרָה, מִכָּל מָקוֹם גַּם הוּא מְצֻוֶּה לִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְאִם יִלְמֹד אֶת לְמִדּוֹ לֹא יִתֵּן לִבּוֹ לִשְׁמֹעַ מַה שְּׁקּוֹרֵא הַקּוֹרֵא, וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי מֵאֵי מְהָנֵי לְגַבֵּי דִּידֵהּ הָא עַל כָּל אִישׁ וְאִישׁ מֻטָּל הַחִיּוּב דְּתַקָּנַת עֶזְרָא, וּבְאֻמָּת כְּבָר תְּמֵהּ בָּזֶה הַתַּרְמוֹן בְּצַל שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט עַל שִׁיטָה זוֹ בְּסִימָן ל"ט וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה גרסינן בפרק ואלו) וּמִפְּנֵי זֶה דָּחֲאָה מֵהֲלָכָה. וְלוּלֵא דְּמִסְתַּפְּיָנָא הָוָה אָמֵינָא דְּשִׁיטָה זוֹ מִיָּרֵי שֶׁכְּבָר יָצָא בְּעַצְמוֹ יְדֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּקוֹל רָם אָסוּר שֶׁלֹּא יְטָרִיד שְׁאָר הַשּׁוֹמְעִים, וְכֵן דַּעַת בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות צרכי ציבור פכ"ד) שֶׁנִּזְכָּר אַחַר זֶה יְהֵיהּ גַּם כֵּן מִיָּרֵי רַק בִּכְהָאי גַּוְנָא [וְכֵן מִשְׁמַע קְצָת בְּפִסְקֵי הָרא"ש (שם) דִּכְלַחַשׁ לְבַד אֵינוֹ הֻתַּר כִּי אִם בִּצְרוּף דִּתּוּרְתוֹ אֻמָּנוּתוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה פָּטוּר בְּעַצְמוֹ מִקְּרִיאַת הַתּוֹרָה לְשִׁיטַת רַב אַלְפַס (שם ד.) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ], וּלְפִי זֶה אִפְשָׁר דְּקַאי הַמְחַבֵּר רַק אִמַּאי דְּסָמִיךְ לָהּ, שֶׁכְּבָר הַשְּׁלִים הַפָּרָשָׁה וּלְפִי מָה שֶׁפְּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ו) דְּאֲפִלּוּ כְּבָר יָצָא יְדֵי קְרִיאָה, אֶלָּא דְּבְאֻמָּת מִדְּבָרֵי הַמְחַבֵּר בְּסוֹף סָעִיף זֶה שֶׁכְּתַב וְכָל זֶה אֵינוֹ עִנְיָן וְכוּ' לֹא מַשְׁמַע כֵּן וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* וְלִקְרוֹת שְׁנַיִם מִקְרָא וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' כד) דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ לֵיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי לְסֵפֶר תּוֹרָה כֵּיוָן דְּגַם הוּא עָסוּק בְּאוֹתוֹ עִנְיָן, וְכֻאֲמָת אֵין דִּבְרֵי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן מַכְרָחִין כְּלָל, וּמַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מֵאוֹר זָרוּעַ (ח"א סי' יא) שֶׁכָּתַב דְּבָזֶה מֻתָּר לְכַלֵּי עַלְמָא אֵין כַּוָּנָתוֹ אֲפִלּוּ בִּדְלֵיכָּא עֲשָׂרָה אֶלָּא אַדְּלֵיעֵל מִגַּוֵּה קָאֵי, שֶׁהֵבִיא מִתְּחִלָּה דְּעַת רַבֵּנוּ חַנַנְאֵל (שם ח. ד"ה רב) דְּדַוְקָא בְּתוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ כְּרַב שֵׁשֶׁת וְהֵאֵירְנָא לֵית לֵן תּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ וְעַל כֵּן אַף בִּדְאִיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי לֹא מְהָנֵי כְּדִמּוּכָח מֵרִי"ף פֶּרֶק הַקּוֹרֵא עוֹמֵד (מגילה יד:) וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שִׁמְחָה דְּטַעֲמָא דְּרַב שֵׁשֶׁת מְשׁוּם דְּסַגִּי נְהוֹר הָוֵה, עַיֵּן שָׁם, וְעַל זֶה הֵבִיא דִּלְקָרְא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם שָׁרֵי לְכַלֵּי עַלְמָא מְשׁוּם שֶׁעָסוּק בְּאוֹתוֹ עִנְיָן עַל כָּל פָּנִים, אֲבָל כָּל זֶה אִפְשָׁר דְּוַדַּאי בִּדְלֵיכָּא בְּדִצְיְתֵי אֲבָל בִּדְאִיכָּא עֲשָׂרָה לֹא מְהָנֵי דְּהָא הוּא קוֹרֵא בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּחַשָּׁא וְלִקְעָמִים בְּפָרָשִׁיוֹת וּבִפְסוּקִים אֲחֵרִים וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ הַפָּרָשָׁה שֶׁקּוֹרִין בְּסֵפֶר. [וְנִרְאֶה לִי עוֹד דְּמֵה שֶׁהֵבִיא הָאוֹר זָרוּעַ מִתְּחִלָּה דְּעַת רַבֵּנוּ יִצְחָק בֶּן רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל דְּבִלַּחַשׁ שַׁפִּיר דְּמֵי, הַיְנוּ גַּם כֵּן דַּוְקָא בִּדְאִיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי וְכִדְאִיתָא בְּסֵמַ"ק סִימָן קנ"ה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ יִצְחָק אַלְפַסִי וְאַדְּלֵיעֵל קַאֵי וְאַף דְּהַרְבֵּנוּ יִצְחָק אַלְפַסִי לֹא אֲיָרֵי לְעִנְיָן לַחַשׁ, אֲפִלּוּ הָכִי מִדְּמָה שַׁפִּיר דְּבִלַּחַשׁ מְהָנֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אַלְפַסִי דְּבִלַּחַשׁ עֲשָׂרָה דְּוַדַּאי רַבֵּנוּ יִצְחָק אֲפִלּוּ בְּתוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת בְּשֵׁם כֵּן, הוּא הַדִּין לְעִנְיָן שִׁיטַת רַבֵּנוּ יִצְחָק דִּבְלַחַשׁ מְהָנֵי גַּם כֵּן דַּוְקָא בְּשֵׁשׁ עֲשָׂרָה, וּבָזֶה מְיֻשָּׁב מְאֹד דִּבְרֵי הַגָּהַת אֲשֶׁרִי [בְּבִרְכוֹת דַּף חי"ת (פ"א סי' ז)] כְּמָה שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ דִּבְלַחַשׁ כְּשֵׁשׁ שָׁם עֲשָׂרָה, וְלִדְבָרֵינוּ נִיחָא מְאֹד]. וְכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת (תפילה פי"ב אות ז) שֶׁכָּתַב לְעִנְיָן מִי שֶׁתּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יִצְחָק אַלְפַסִי דְּגַם שָׁם בָּעִינַן דַּוְקָא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי לְסֵפֶר תּוֹרָה וְאִי לָאו הָכִי אָסוּר וְאַחַר כָּךְ כָּתַב דִּלְדִידָן לֹא מְהָנֵי בְּשׁוּם אֹפֶן דְּאֵין לָנוּ תּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ כְּרַב שֵׁשֶׁת, וְעַל זֶה כָּתַב אַחַר כָּךְ בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ דִּלְקָרְא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם שָׁרֵי, וּמַשְׁמַע דְּאַדְּלֵיעֵל קַאֵי דִּמְיָרֵי בִּדְאִיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי וְכֵן מַשְׁמַע עוֹד יוֹתֵר בְּסוֹף דִּבְרָיו, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מַשְׁמַע פְּשִׁטוּת דִּבְרֵי הַכֹּל בּוֹ (סי' כ) וְהַסְּמַ"ק סִימָן קנ"ה דַּאֲפִלּוּ לַחֲזַר הַפָּרָשָׁה אֵינוֹ מֻתָּר רַק בִּדְאִיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי עַיֵּן שָׁם. הֵיוֹצֵא מִדִּבְרֵינוּ דִּדְבְרֵי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן אֵין לָהֶם שׁוּם מָקוֹר מֵאוֹר זָרוּעַ וּבְסֵמַ"ק מִמֶּרְחָק לְהַפּוֹךְ, וְלֹא מִבָּעְיָא לְדַעַת הַשַּׁ"ז וְסִיעָתוֹ בְּסִימָן נ"ה סָעִיף קָטָן ד' דְּיִשָּׁן וְכֵן מִדְּבָר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֵינוֹ מִצְטָרֵף לְעִנְיַן תְּפִלָּה מִשּׁוּם דְּבָעִינַן עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי וּכְדִבְרֵי הָרא"ש (בתשובה כלל ד סי' יט) הַמּוּבָא בְּסִימָן קכ"ד סָעִיף ד', בְּוַדַּאי גַּם הָכָא בָּעִינַן עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי לְמַה שֶּׁקּוֹרֵא בַּסֵּפֶר וְאֵין לְהָתִיר בְּמַה שֶּׁעוֹסֵק בְּאוֹתוֹ עִנְיָן, דְּהָא הַשַּׁ"ז שָׁם כָּתַב דְּגַם בְּהַהִיא דְּסָעִיף ו' דְּעוֹסֵק גַּם כֵּן בְּעִנְיַן תְּפִלָּה אֵינוֹ מֻתָּר רַק מִשּׁוּם דְּיָכוֹל לְהַפְסִיק וְלִשְׁמֹעַ כְּעוֹנָה, אֶלָּא אֲפִלּוּ לְהַשְׁלִים עָרוּךְ שָׁם דְּמִקַּל אִפְשָׁר הוּא דַּוְקָא בִּתְפִלָּה וְלֹא בְּקִרְיאַת הַתּוֹרָה דְּשָׁם בָּעִינַן דַּוְקָא צִבּוּר, וְנִרְאֶה דְּהָא מִצְּינוּ כֵּן בְּקִרְיאַת הַתּוֹרָה שֶׁאֶחָד שֶׁלֹּא שָׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה יוּכַל לְקַבֵּץ עֲשָׂרָה שֶׁכְּבָר קָרְאוּ וְלִקְרוֹת עוֹד לְפָנֵי הַתֵּבָה וְאוֹמֵר בָּרְכוּ וְקָדְשָׁה וְהַכֹּל עוֹנִין אַחֲרָיו, וְלֹא מְצִינוּ כֵּן בְּקִרְיאַת הַתּוֹרָה (ד"ה בפחות) בְּבֵאוּר הַלָּכָה) וְעַל כָּרְחָךְ דִּלְא נִתְקְנָה אֶלָּא בִּצְבּוּר דַּוְקָא]. וּבְאֻמָּת עַל כָּרְחָךְ מַכְרָחִין אָנוּ לוֹמַר כֵּן לְדַעַת הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ דְּקִרְיאַת הַתּוֹרָה חָמִיר טְפֵי דְּהָא בְּעִנְיָנוֹ מְבֹאָר לְהַדְיָא בְּבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (שם) וְרִי"ף (שם) דְּבָעִינַן עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי, וְלֹא מִצְטָרֵף בְּמַה שֶּׁאָחַד יוֹשֵׁב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַלִּמּוּד בְּעֵת הַקְּרִיאָה. וְהַבַּ"ח (ס"ד) מַקֵּל בְּלִמּוּד בֵּין גַּבְרָא לְגַבְרָא, וּבְאַלְיָה רַבָּה (סק"ד) מְצַדֵּד דְּעִם אֲחֵרִים אֵין לְהָקֵל, שָׁמָּא יִפָּשֵׁךְ, [וּבְבֵינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ הַמַּקֵּל לִלְמֹד אָז (ט) אֵין לְמָחוֹת בְּיָדוֹ], אַךְ לְהוֹרוֹת אָז הוֹרָאָה לְפִי שָׁעָה, (י) אֵין לְהַחְמִיר, דְּלֹא שְׁכִיחַ כָּל כָּךְ בָּזֶה שָׁמָּא יִפָּשֵׁךְ: (יא) שָׁרִי. אֲפִלּוּ לֵיכָּא עֲשָׂרָה דְּצָיְתֵי. (כ"מ) [הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת (תפילה פי"ב אות ז) תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' כה). וּבְשַׁלְ"ה (שם) מְחַמִּיר אֲפִלּוּ לְסַיֵּעַ לְחַזַּן מִתּוֹךְ הַחֻפָּשׁ. וּמַשָּׁה מֹשֶׁה (סי' רז) כָּתַב דְּנָכוֹן לִקְרוֹת בְּלַחַשׁ עִם הַחַזַּן דְּאִי אֲפְשָׁר לְכַוֵּן לִשְׁמֹעַ:

(ט) עַיֵּן שָׁם בְּאַלְיָה רַבָּה בְּשֵׁם סֵדֶר הַיּוֹם (סדר קרה"ת לשבת) שֶׁמַּקֵּל בָּזֶה: (י) אַלְיָה רַבָּה (סק"ד) וְזֶרֶךְ הַחַיִּים (דין הנהגת הקהל בשעת הקריאה ס"ג) וּשְׁעָרֵי אֶפְרַיִם (שער ד סי"א): (יא) רַשְׁבָּ"א (בתשובה ח"א סי' רז): (יב) מִדְּפָרֵשׁ הַשַּׁעַם רַק שֶׁלֹּא יִפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר וְלֹא פָּרֵשׁ מְשׁוּם דְּצָרִיךְ לִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה מַשְׁמַע דְּסָבִירָא לֵהּ דְּכָל גַּוְנֵי אָסוּר:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מִדְּאוֹרַיְתָא, שֶׁצָּרִיךְ לְכַוֵּן וּלְשָׁמְעָם מִפִּי הַקּוֹרֵא. (יד) * וְהַנָּכוֹן שֶׁבְּכָל הַפָּרָשִׁיוֹת (טו) רָאוּי לְמַדְקְדֵק בִּדְבָרָיו לְכַוֵּן דַּעְתּוֹ וּלְשָׁמְעָם מִפִּי הַקּוֹרֵא: ג (טז) כְּשֶׁהַמַּפְטִיר קוֹרֵא בַּנְּבִיא עַד שֶׁיַּשְׁלִים, כְּמוֹ בַּסֵּפֶר תּוֹרָה: ד (יז) כ[1]אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד (ה) מְעָמֵד (יח) בְּעֵת שֶׁקּוֹרִין בַּתּוֹרָה, (ו) (יט) (וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְעוֹמְדִין,

י רַבִּי יְרֻחָם נְתִיב כ׳ (ח״נ). כ טוּר בְּשֵׁם רַב שֵׁר שָׁלוֹם.

(כ) וְכֵן עָשָׂה מַהֲרַ״ם (טור״ם מהר״ם מרוטנבורג ד״פ סי׳ תקד) (מרדכי פרק רבי אליעזר דמילה (שנת סי׳ תנכג):

קמז דִּינֵי גְּלִילַת סֵפֶר תּוֹרָה. וּבוֹ ח׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]אָסוּר לָאֲחֹז (ב) סֵפֶר תּוֹרָה (ג) עָרֹם בְּלֹא מִטְפַּחַת. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא הַדִּין (ג) שְׁאָר כְּתָבִי (ד) קֹדֶשׁ א מגִלָּה ל״ב (ע״א).

בֵּאוּר הַיטֵב

ד (ה) מְעָמֵד. אֲפִלּוּ הָעוֹמְדִים עַל הַבִּימָה, דְּאֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד מִפְּנֵי הַסֵּפֶר תּוֹרָה אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם נוֹשֵׂא אֲבָל כְּשֶׁמַּנִּיחַ בְּמְקוֹמָהּ אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד, וּבְשָׁעַת בְּרָכַת הַתּוֹרָה צְרִיכִין הַכֹּל לַעֲמֹד דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה. מֻגָּן אַבְרָהָם (סק״א) ט״ז (סק״א) עֵין יַד אַהֲרֹן (הגב״י): (ו) וְיֵשׁ מַחְמִירִין. וּכֵן נִבְרָא לְגַבְרָא שְׁרֵי לְכֻלֵּי עָלְמָא. ב״ח (סי׳ קמא ס״א):

א (ו) עָרֹם. ב״ח (ס״א) וּמֻגָּן אַבְרָהָם (רש הסימן) כְּתְבוּ דְּאֲפִלּוּ בְּצַמּוּדִים אָסוּר לֶאֱחֹז אִם לֹא עַל יְדֵי מִטְפַּחַת אוֹ דָּבָר אַחֵר עַיֵּן שָׁם, וְהַפְּרִי חָדָשׁ וְהַיְד אַהֲרֹן (הגב״י) חָלְקוּ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁכְּתָבוּ דְּאֵינוֹ עִקָּר, וּפָרְשַׁת פָּרָה הוּא מִדְּרַבָּנָן, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיָן זֶה מִסְתַּבְּרָא דְּגַם לְדִידְהוּ לֹא מָקְלִינַן כָּל הַקְּלוּת הַנַּ״ל: (יד) וְהַנָּכוֹן שֶׁבְּכָל הַפָּרָשִׁיוֹת וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ לְהַעֲבִיר הַסִּדְרָא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם בְּשָׁעַת הַקְּרִיאָה אֵינוֹ מִן הַמֻּבְחָר, אֶלָּא רָאוּי לְדַקְדֵּק וְלִשְׁמֹעַ מִפִּי הַקּוֹרֵא מִלָּה בְּמִלָּה: (טו) רָאוּי לְמַדְקְדֵק בְּדָבָרָיו. וּפְרִי חָדָשׁ כָּתַב דְּמַעֲקַר הַדִּין הוּא שֶׁאָסוּר לַעֲסֹק בְּשׁוּם דָּבָר, (טז) וַאֲפִלּוּ בִּשְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם בְּשָׁעַת הַקְּרִיאָה, וַאֲפִלּוּ אֵיכָא עֲשָׂרָה דְּצָיְתִי זוּלְתוֹ, וְכֵן הֲבִיא מֻגָּן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם שֶׁלַּ״ה (מסכת שבת נר מצוה אות יג) שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה, אֶלָּא צָרִיךְ לְשִׂחֹק וְלִשְׁמֹעַ הַקְּרִיאָה מִפִּי הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, וְכֵן דַּעַת הַגְּרָ״א בְּמַעֲשֶׂה רַב (סי׳ קלא) [וּמִכָּל מָקוֹם (טז) לִקְרוֹת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם אוֹ עִם פֵּרוּשׁ רַשִּׁ״י בֵּין גְּבָרָא לְגַבְרָא מַתְאִי אֲפִלּוּ לְדַעְתָּא זוֹ]. וְהַמֻּגָּן אַבְרָהָם (שם) הֲבִיא בְּשֵׁם מַסַּת מַשָּׂה (סי׳ רנ) דְּנָכוֹן לִקְרוֹת בְּלַחַשׁ מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, דִּבְלֹא זֶה אִי אֶפְשָׁר לְכַוֵּן וְלִשְׁמֹעַ וְכֵן כָּתְבוּ (י) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים: ג (טז) כְּשֶׁהַמַּפְטִיר קוֹרֵא וְכוּ׳. עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן רפ״ד סָעִיף ג׳ דְּצָרִיךְ לְכַוֵּן גַּם לִבְרָכוֹת הַמַּפְטִיר וְלַעֲנוֹת אַחֲרֵיהֶם אָמֵן, עַיֵּן שָׁם: ד (יז) אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד וְכוּ׳. וַאֲפִלּוּ הָעוֹמְדִים עַל הַבִּימָה, דְּאֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד מִפְּנֵי סֵפֶר תּוֹרָה אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם נוֹשֵׂא, אֲבָל כְּשֶׁמַּנִּיחַ בִּמְקוֹמָהּ אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד מִפְּנֵי סֵפֶר תּוֹרָה אֶלָּא כְּשֶׁאָחַד תּוֹפְסָהּ בְּיָדוֹ, כְּגוֹן בְּעֵת שֶׁקּוֹרִין הַהַפְטָרָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא (יח) יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד לְפָנָיו אֲפִלּוּ הֵם בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלּוֹ עַל הַבִּימָה. וְדַע דִּבְעֵת שֶׁנּוֹשְׂאִין אוֹתָהּ חַיָּב לַעֲמֹד לְפָנָיו (יט) עַד שֶׁתִּתְכַּסֶּה מֵעֵינָיו אוֹ עַד שֶׁיְּגִיעֻנּוּ הַמּוֹלִיכָהּ לִמְקוֹמָהּ, וַאֲפִלּוּ סְמִיכָה עַל אַיָּזֶה דָּבָר אָסוּר, דְּסְמִיכָה כִּישִׁיבָה: (יח) בְּעֵת שֶׁקּוֹרִין בַּתּוֹרָה. וּבְשָׁעַת בְּרִיכוּ וַעֲנִיַּת בְּרוּךְ ה׳ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, [א]לְכֻלֵּי עָלְמָא צְרִיכִין לַעֲמֹד, דְּהוּא דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה: (יט) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְעוֹמְדִין. כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א דְּהָעִקָּר כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה וְכֵן נָהֲגוּ, וְהַב״ח בְּסִימָן קמ״א (ס״א) כָּתַב דְּגַם הַמַּהֲרַ״ם מוֹדֶה דְּמִדִּינָא שָׁרִי, אֶלָּא דִּסְבִירָא לֵהּ דְּרָאוּי לְהַדֵּר וְלַעֲמֹד מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהַעֲלוֹת בִּדַעְתּוֹ כְּשֶׁשּׁוֹמֵעַ הַקְּרִיאָה מִפִּי הַקּוֹרֵא כְּאִלּוּ אוֹתָהּ שָׁעָה מַהַר סִינַי, וּבְהַר סִינַי הָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִין כְּדִכְתִיב (דברים ה ה) ׳אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין ה׳ וּבֵינֵיכֶם׳ וְגוֹ׳. וּמִי שֶׁהוּא אִישׁ חָלָשׁ וְקָשֶׁה לוֹ לַעֲמֹד וְעַל יְדֵי זֶה אֵין דַּעְתּוֹ מְיֻשֶּׁבֶת לְכַוֵּן הַיטֵב לְקוֹל הַקּוֹרֵא, יֵשׁ לוֹ לֵישֵׁב [שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ד ס״ט)]: (כ) וְכֵן עָשָׂה מַהֲרַ״ם. וּבֵין גַּבְרָא לְגַבְרָא לְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי לֵישֵׁב [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) אָסוּר לָאֲחֹז וְכוּ׳. בַּגְּמָרָא (מגילה לב.) אָמְרִינַן דַּעֲבוּר זֶה נִקְבַּר עָרֹם מִמְּצָוָה זוֹ, דְּהֵינוּ שֶׁאֵין לוֹ שָׂכָר שֶׁל אוֹתָהּ מִצְוָה, (ב) וְהַכַּוָּנָה, שֶׁאִם אָחַז וְקָרָא בּוֹ, אֵין לוֹ שָׂכָר מִקְרִיאָה, וְכֵן אִם אָחֲזוֹ לְגוֹלְלוֹ אוֹ לְהַגִּיהוֹ. וַאֲפִלּוּ נְגִיעָה בְּעָלְמָא בְּיָדוֹ לְסֵפֶר תּוֹרָה עַרְמָה אָסוּר. וְכָל זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין צָרְךְ, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ צָרְךְ לְתִקּוּן הַסֵּפֶר תּוֹרָה לְתִקֵּן קְצָת וּלְדַבֵּק בְּדָבָק מַטְלִית וְכַדּוֹמָה, הֵיכָא דְּלֹא אֶפְשָׁר רַשַּׁאי [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ סק״א)], (ג) וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב שֶׁיִּטֹּל יָדָיו תְּחִלָּה. אֲבָל כְּשֶׁאֵין צָרְךְ, אֲפִלּוּ בִּנְטִילַת יָדַיִם יֵשׁ לְהַחְמִיר, כְּמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם הָרַמ״א: (ב) סֵפֶר תּוֹרָה עָרֹם. אִם לֹא עַל יְדֵי בֶּגֶד הַמְּפְסִיק. וְעַל כֵּן בְּעֵת שֶׁגּוֹלְלִים הַסֵּפֶר תּוֹרָה קֹדֶם קְרִיאָה אוֹ בְּשָׁעַת הַגְבָּהָה, שֶׁלִּפְעָמִים נִמְשָׁכִים יְרִיעוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, וּבְכֵדֵי לְהַשְׁוֹת הַיְרִיעָה אוֹחֲזִים בְּרֹאשֵׁי הַיְרִיעוֹת לְמִשְׁךְ אוֹתָם לְמַעְלָה אוֹ לְמַטָּה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שָׁוֶה מִבַּחוּץ, (ג) אֲזַי צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יֹאחֲזוּ בַּיְרִיעוֹת בְּיָד עֲרֹמָה, אֶלָּא צָרִיךְ הַפְסָקַת טַלִּית אוֹ מִטְפַּחַת לְהַפְסִיק בֵּין יָדָיו לִיְרִיעוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה. (ד) וּבְעַמּוּדֵי הַסֵּפֶר תּוֹרָה יָכוֹל לֶאֱחֹז בְּלֹא מִטְפַּחַת, (ה) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְכוֹרְכִין עַמּוּדֵי הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּקָצוֹת הַשַּׁלִּית בְּשָׁעַת הַגְבָּהָה, וּבְמָקוֹם שֶׁלֹּא נָהֲגוּ הַכֹּל לַעֲשׂוֹת כֵּן, (ו) אַף מִי שֶׁרוֹצֶה לְדַקְדֵּק בָּזֶה יַעֲשֶׂה בְּדֶרֶךְ שֶׁלֹּא יִרְגִּישׁוּ בָּזֶה בְּנֵי אָדָם, מִשּׁוּם יֳהָרָא: (ג) שְׁאָר כְּתְבֵי קֹדֶשׁ. וְדַוְקָא (ז) כְּשֶׁכְּתוּבִים אַשּׁוּרִית עַל הָקֶלֶף וּבְדִיו כְּסֵפֶר תּוֹרָה, אֲבָל סְפָרִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מז) אִם לֹא שֶׁתּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ, וּבְזֶמַנִּינוּ לֵיכָּא תּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ וְכַנַּ״ל: (מח) הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת (תפילה פ״ב אות ז) וְכֵן כָּתַב בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ד סי״ב): (יז) לְבוּשׁ (סי׳ רפה ס״ה) (ודרה״ח) [וְדִבְרֵי חֲמוּדוֹת] (בכורות פ״א אות לט) וְשַׁלְחָן עָצִי שִׁטִּים (סי׳ ו ס״ה אות יח): ד (יח) וּבְקִרְאֵי מְגַדִּים (סי׳ קמא משז״ סק״ג) כָּתַב דְּאֲפִלּוּ הוּא עוֹמֵד עִמָּהּ (כְּגוֹן בְּעֵת שֶׁמְּזִיזִיר הַחַזָּן נְשָׁמוֹת) גַּם כֵּן אֵינוֹ מֻחְזָק אֶז לְקִים לְעַנְיָהּ כֵּיוָן שֶׁהַחַזָּן עוֹמֵד עִמָּהּ בְּמָקוֹם אֶחָד, וּלְפִי זֶה הוּא הַדִּין בְּעֵת שֶׁפּוֹתְחִין הָאָרוֹן כִּי הָלֹא בְּכָל זֶה בְּמְקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת, וְהִצּוֹלְל בּוֹהֲבִין בְּכָל זֶה לְעִנְיַן הִדּוּר לְתוֹרָה וְלַעֲמֹד. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סר קמא סק״א) שֶׁדַּעְתּוֹ דִּבְעֵת הַגְבָּהָה מֻחְזָק הַכֹּל לַעֲמֹד אַף שֶׁהִיא בְּרָשׁוּת אַחֶרֶת, וְטַעֲמוֹ דְּהָרֵי הוּא מְגַבֵּיהּ לְהָרָאוֹתָהּ לָעָם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (סי׳ נ ס״ה) מביא שיש אומרים שא״צ לעמוד כשעוסקין בקדיש וברכו, ויש אומרים שצריך לעמוד, וטוב לחוש לדבריהם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah